

Maj My Humaidans nytårstale

Taler

Mai My Midtgaard Humaidan 1. januar 2024
Forfatter og meningsdanner

Dato**Sted**

Tv-transmitteret på DR2-
programmet Deadline.

Det er én af årets sidste dage, jeg står i haven med kig ned over markerne til det træ, hvor havørnen plejer at bo. To af mine børn går omkring mig med skovle, jeg har en rive, som jeg trækker over jorden, på den måde samler jeg nedfaldsæbler i dynger, som børnene skovler op i den trillebør, der står imellem os. Bag os: Lyden af min mand, der saver grene af et æbletræ, der er vokset ind over hønsegården. I år nåede vi ikke at lave nær så meget æblemost, som vi plejer, nu ligger æblerne i stedet på den kolde, fugtige jord, de rådner og er et forråds-kammer for rotter. Da der lå sne tidligere på måneden, så vi en tyk rotte pile frem og tilbage i dagevis mellem sin hule og frugterne, den satte små spor i alt det hvide, og nød vores forsømmelse, men nu går det ikke længere.

Flygtigt ser jeg mod vores hus, mit blik glider fra den ene gavl til den anden, facaden er noget værre rod, malingen skaller overalt, vinduer og døre er slidte. Jeg føler et stik af skam, ligesom jeg så ofte skammer mig over vores entre, der er kold som en stald – fordi den er en stald, og så står vores gæster der helt funklende og forventningsfulde – og vi siger: “velkommen, undskyld her drypper.”

Jeg tvinger mit blik tilbage til haven, jeg ved jo godt, at vi i vores kultur måler succes på det ydre, og at det er noget andet, jeg vil. Men hele vores samfund halser efter trofæer og markører, hjørnekontorer og “se, hvad jeg har!”, og jeg synes, det er en evig øvelse ikke at blive revet med, så nu står jeg her og tænker: Hvad hvis vores værdier ændrede sig? Hvad hvis succes ikke var noget målbart, men derimod følelsen af at være stolt af sine handlinger?

Vi kan høre en ko kalde i det fjerne og en traktor, der kører over de mørke marker for at sprede gødning på den udpinte jord som en ringe kompensation for, at vi presser den til sit yderste. Naturen omkring os er faktisk slet ikke natur, den er udmagret og brugt, for den producerer mad til de dyr, der skal spise, så vi

kan spise dem. Jeg vender blikket tilbage mod æblerne, trækker riven over græsset.

Et øjeblik står jeg helt stille og ser efter en stæreflok, der krydser himlen over os, min søn fornemmer den lille sprække i tid og rækker sin hånd ud, jeg tager den, gnider hans fingre mellem mine, sådan står vi ganske kort, nogle sekunder, måske, så videre. Det er alt, jeg beder om: øjeblikke som disse, jeg samler dem som perler på en snor.

Ingen af os ønsker at have for lidt at se til, men har man for meget, er man i fare for til sidst ikke at kunne se noget som helst. Og noget er i ubalance, for vi falder som de æbler, der ligger her og rådner. Stress, angst, depression, udbændthed og længsel. Vi falder, mister håbet, og tænker, at det hele kan være lige meget.

Det er egentlig ironisk, for tænk på alle de muligheder vi har her i Danmark, alt det vi kan, hvis vi tør tro på os selv og hinanden, Jeg tror, vi har glemt, at vi er sat på denne jord som frie mennesker, og vi har glemt det, fordi vi mere end nogensinde er omgivet af systemer og samfundsfortællinger, der dikterer, at vores værdi kan måles på en bundlinje, og at alt hele tiden skal blive bedre, større, flottere. Forventningerne gør os ufrie, men sandheden er, at ingen ejer os, og hold nu fast: heller ikke den danske stat. Vi er her i vores egen ret, og livet er ikke hverken nemt eller altid til at forstå, men det er vores og ingen andres.

Her står jeg så og ser på min familie i haven efter endnu en veloverstået jul med en bismag ved plastikgaverne, gåsen og juletræet, og tænker, at vi vitterligt er helt ude ved grænsen for, hvad vores nuværende samfundsmodel kan holde til. Vi er nødt til at spørge os selv: "Hvad vil vi herfra," for vi kan ikke fortsætte ad samme vej, det, der gør os syge, er i sin essens det samme, der ødelægger vores planet, og det er tid til at trække en streg i sandet og huske, hvem vi er.

Nu trækker jeg en streg lige her i haven, riven sidder fast, jeg orker ikke samle æbler længere, mine hænder er kolde, børnene ser utålmodigt på mig.

"Vil du ikke med ind?," spørger jeg min mand, men han ryster bare på hovedet og smiler, før han fortsætter, hvor han var i gang.

Sådan har det altid været: Nogle opgaver løser han med større motivation og dygtighed end jeg og omvendt.

Det er jo sådan, vi er: Individer med forskellige forudsætninger, styrker og udfordringer. Det siger sig selv, at vi ikke kan forvente det samme af seks millioner mennesker, det svarer til at bede en elefant og en abe om at nå bananen i et træ og insistere på, at de begge kravler derop. Men tænk, hvad vi kan skabe med vores forskellighed! Tænk hvilke indsigter og veje, der kan åbne sig, hvis vi løfter i flok, og møder hinanden med tillid. Mistillid dræber al indre motivation – men tillid, derimod, er som vand på de frø, vi bærer indeni, og jeg mener, at vores forskellighed til enhver tid er vores største bidrag til fællesskabet.

Et økosystem uden diversitet står ikke en chance. En kultur uden kontraster er slet ingen kultur.

Og det er netop skønheden: VI ER kulturen, VI er limen, VI kan definere fællesskabet. Det faktum rummer muligheder, men også et ansvar. For det siger sig selv, at hvis vi bare læner os tilbage og ikke forholder os aktivt til, hvilket samfund, vi ønsker os, men forventer, at det skaber sig selv, hvis vi overlader vores skæbne til systemerne, selvom vi mærker, at de ikke giver mening for os, ja, hvis vi gør det, så sælger vi vores frihed i bytte for en falsk tryghed, der sløver vores sind, dulmer vores stolthed og udvander vores livsglæde.

Min datter peger på en død rotte, som en af kattene har lagt foran huset i nat, måske dens mave var fuld af æbler, da den mødte sin skæbne i mørket.

En skæbne har vi alle, tænker jeg, mens jeg tager en skovl, og lægger rodden ud på marken, hvor en rovfugl vil samle den op om lidt. Jeg synes, vi skal love os selv, her ved tærsklen til det nye, at stoppe op og huske på betydningen af, at nuet er alt, vi har. Hvis vi starter der, vil vi kunne imødekomme vores sjæl først og resten derefter, og det er alt, der skal til, for at mirakler kan ske. Så kan vi allerede nu på årets første dag sætte kurs mod en fremtid, som vi kan være stolte af. En fremtid, hvor vi prioriterer trivsel over vækst, balance over forbrug, og gør verden til et bedre sted med plads til alle og tid til hinanden; små og store, hurtige og langsomme, dem der kan selv og dem, der har brug for hjælp.

Mine unger smider de sidste æbler i trillebøren, vi stiller redskaberne fra os, jeg sender min mand et smil, en lille hånd i min, jeg åbner døren, og vi går ind.

Godt nytår.

Kilde

dr.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Nytårstale, Udvalgte alternative nytårstaler

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/maj-my-humaidans-nytarstale>